

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege.
A hivatalos közzétételre az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/3086/2025.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 57. § (2) bekezdésével és 58. §-ával szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] A Dr. Pál-Szántó Ágnes ügyvéd által képviselt indítványozók (kiskorú gyermek, valamint törvényes képviselője) alkotmányjogi panaszt terjesztettek elő.
- [2] 1. Az indítványozók az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt nyújtottak be az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszuk szerinti kérelmük arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 57. § (2) bekezdése és 58. §-a alaptörvényellenességét, és azokat az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg.
- [3] Az alkotmányjogi panasz a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (továbbiakban: NM rendelet) 11/A. § c) pontjának *cb*) alpontja alaptörvényellenességét is állítja, mindazonáltal az NM rendelet e rendelkezésének megsemmisítésére irányuló határozott kérelmet nem tartalmaz.
- [4] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. §-ára való hivatkozás nélkül „támadott bírói döntések”-ként megjelölve kifogásolja a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.I.37.592/2025/2. számú végzését, valamint a Veszprémi Törvényszék 15.K.700.097/2025/10. számú jogerős ítéletét, de a bírói döntések alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló határozott kérelmet nem tartalmaz.

- [5] A fentiek figyelembe vételével az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt annak tartalma alapján az Eütv. 57. § (2) bekezdése és 58. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványként értékelte, s ennek megfelelően vizsgálta.
- [6] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügynek a törvényszék által megállapított tényállása szerint a kiskorú indítványozó (alapügy I. rendű felperese) – törvényes képviselői által meghatalmazott jogi képviselő útján – a 11 éves korban esedékes, iskolai kampányoltás keretében végzett kötelező MMR oltás alóli mentesítés iránti kérelmet nyújtott be a [...] Vármegyei Kormányhivatal [...]i Járási Hivatalához (alapügy alperese). A kérelemhez, annak benyújtásakor az Eütv. 58. § (3a) bekezdése által előírt, a mentesítés indokoltságát alátámasztó, kezelőorvos által adott szakvéleményt a meghatalmazott jogi képviselő nem csatolt.
- [7] Az alperes a tényállás tisztázása körében nyilatkozattételre hívta fel a felperesek (indítványozók) meghatalmazott jogi képviselőjét, az I. r. felperes iskolaorvosát és az iskolai védőnőt.
- [8] A felperesek jogi képviselője az alperes megkeresésére akként nyilatkozott, hogy az I. rendű felperesnek nincs krónikus betegsége, szeretné, ha így is maradna, ezért kéri az oltás alóli mentességet. Az I. rendű felperes iskolaorvosa, aki az I. rendű felperes háziorvosa is egyben, elektronikusan megküldött válaszlevelében kifejtette, hogy az I. rendű felperesnek nincs krónikus betegsége, nincs kontra indikációja az MMR oltásnak, álláspontja szerint az oltást be lehet adni. Az iskolai védőnő nyilatkozatában megerősítette, hogy az I. rendű felperesnek nincs olyan krónikus betegsége, amely akadályát képezné a kötelező védőoltásnak. Az addigi kötelező gyermekkori oltásokat I. rendű felperes megkapta, és testvérei is minden védőoltásban részesültek.
- [9] Mindezekre tekintettel az alperes népegészségügyi feladatkörében eljárva határozatával az I. rendű felperes kötelező oltás alóli mentesítés iránti kérelmét elutasította.
- [10] Az alperesi határozat indokolásban rögzítette, hogy az Eütv. 58. § (3a) bekezdése értelmében, a védőoltás alóli mentesítés iránti kérelem benyújtásához a mentesítés indokoltságát alátámasztó, kezelőorvos által adott szakvéleményt csatolni kell. A felperesek a kérelem benyújtásakor azonban ilyen, kezelőorvos által adott szakvéleményt nem csatoltak, és az eljárás egész ideje alatt az I. rendű felperes jogi képviselője által megnevezett kezelőorvosoktól és más orvostól sem érkezett az Eütv. 58. § (2a) szerinti védőoltás halasztásával vagy az Eütv. 58. § (3) bekezdés szerinti védőoltás alóli mentesítéssel kapcsolatos megkeresés az alpereshez.

- [11] A felperesek (indítványozók) az alperes határozata ellen közigazgatási pert indítottak, keresetükben az alperes határozatának megsemmisítését és új eljárásra történő utasítását kérték azzal az iránymutatással, hogy az alperes az új eljárásban az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 48. § (1) bekezdése alapján az eljárást függessze fel a Székesfehérvári Járásbíróság előtt folyó 19.P.20.426/2025. számon folyó, az I. rendű felperes kezelőorvosa jognyilatkozatának pótlása iránt indított per jogerős befejezéséig. Előadták, hogy a megelőző eljárásban valóban nem csatolták az Eütv. 58. § (3a) bekezdése szerinti szakvéleményt, mivel ezt a szakvéleményt nem adta ki az orvos, ugyanis csak akkor jár oltás alóli mentesítési szakvélemény, ha már valakit sikeresen megbetegítettek védőoltásokkal. Kiemelték, a mentesítéshez szükséges szakvélemény beszerzése érdekében az I. rendű felperes háziorvosával szemben polgári peres eljárást indított, amelyről az alperes tudomással bírt, mégis megkereste a háziorvost az I. rendű felperes olthatóságának kérdésével.
- [12] Kifogásolták, hogy az alperes a mentesítés indokoltságát alátámasztó orvosi szakvéleményt nem a mentesítési eljárás előkérdéseként értelmezi, hanem a kérelemhez csatolandó, törvényi előírás által megkövetelt kelléknek, amely a kérelem részét képezi, ezért a hatóság döntése jogszabálysértő. Álláspontjuk szerint a szakvélemény egy bizonyítási eszköz, amely a mentesítés indokoltságát alátámasztja, és amelynek hiánya miatt a kérelem nem bírálható el érdemben. Úgy vélték, az Ákr. 3. §-ban foglalt hivatalbóltság elve alapján a hatóság nem kötheti az eljárás megindítását egy bizonyíték meglétéhez, hanem hivatalból is köteles a tényállás tisztázására, és amennyiben pedig tudomása van arról, hogy a bizonyíték beszerzése érdekében peres eljárás van folyamatban, abban az esetben az eljárást az Ákr. 48. § (1) bekezdés a) pontja alapján fel kell függesztenie. Mivel az I. rendű felperes olthatóságának megítélése tárgyában folyamatban van polgári peres eljárás, az alperes határozata egyúttal a jóhiszeműség, az egyenlő bánásmód elveit is sérti, ugyanis nem biztosította a kérelmező számára a jogi lehetőséget az orvosi szakvélemény beszerzésére.
- [13] A kereset alapján első fokon eljáró Veszprémi Törvényszék 15.K.700.097/2025/10. számú jogerős ítéletével a felperesek keresetét elutasította a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 88. § (1) bekezdés a) pontja alapján, miután megállapította, hogy a kereset alaptalan. Ítélete indokolásában megállapította, hogy a felperesek tévesen hivatkoztak arra, hogy az alperes megsértette az Ákr. 48. § (1) bekezdés a) pontját és az eljárást fel kellett volna függesztenie a háziorvos jognyilatkozatának pótlása tárgyában folyamatban lévő polgári peres eljárás jogerős lezárásáig. Ezzel összefüggésben az elsőfokú bíróság

hangsúlyozta, hogy a védőoltás alóli mentesítési eljárás egy kérelemre induló eljárás, amelyben a mentesítés feltételeinek fennállását a kérelmező köteles bizonyítani. Az Eütv. 58. § (3) bekezdése szerint a védőoltás alóli mentesítésre csak akkor van lehetőség, ha a védőoltásban részesítés a beteg egészségi állapota miatt nem lehetséges vagy a védőoltás a beteg egészségét vagy meglévő betegségét várhatóan károsan befolyásolná és ezen körülmény változása belátható időn belül nem várható. Az Eütv. 58. § (3a) bekezdés alapján a feltételek fennállását a kérelemhez csatolt mentesítés indokoltságát alátámasztó, kezelőorvos által adott szakvéleménnyel kell igazolni. Hangsúlyozta, hogy az Eütv. 58. § (3a) bekezdés szerint a mentesítési kérelemben foglaltakat alátámasztó szakvéleménynek már az eljárás megindításakor a kérelmező rendelkezésére kell állnia, azt nem az eljárás során kell beszereznie. Ebből azt a következtetést vonta le, hogy a megelőző eljárásnak nem képezte előkérdését a polgári peres eljárás, azaz az Ákr. 48. § (1) bekezdés a) pontja nem sérült.

- [14] Az elsőfokú ítélettel szemben az indítványozók (felperesek) felülvizsgálati kérelmet terjesztettek elő. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.I.37.592/2025/2. számú végzésével a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa), ab) és ad) alpontjaira, valamint b) pontjára alapított felülvizsgálati kérelmet megvizsgálva megállapította, hogy a befogadás törvényi feltételei nem állnak fenn. Ezért a Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadását a Kp. 118. § (2) bekezdése alapján megtagadta.
- [15] Ezt követően az indítványozók alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszukban az Eütv. 57. § (2) bekezdése és 58. §-a alaptörvényellenességének megállapítását és megsemmisítését az Alaptörvény több rendelkezésére [II. cikk, XV. cikk (2) bekezdése, XVI. cikk (1) és (2) bekezdései] hivatkozással kérték.
- [16] Alkotmányjogi panaszukban arra hivatkoztak, hogy az „Eütv. 57. § (2) bekezdése és 58. §-a által szabályozott kötelező oltási rendszer alkotmányellenes, mert sérti az emberi méltóságot, az élethez való jogot, a gyermekek testi integritását, valamint a szülők döntési szabadságát. A rendszer olyan orvosi beavatkozást ír elő gyermekek számára, amely – a jogalkotó és az Alkotmánybíróság (39/2007. (VI. 20.) AB határozat) által is elismerten – halálos kockázatot hordoz. Ez a kényszer összeegyeztethetetlen az Alaptörvény II. cikkében rögzített emberi méltósággal, a XVI. cikkben garantált gyermekjogokkal, valamint a nemzetközi emberi jogi normákkal.” Állításuk szerint az Eütv. 58. § (10) bekezdése „elismeri, hogy az oltások maradandó fogyatékoságot vagy halált okozhatnak. Az állam mégis kötelezővé teszi ezeket a beavatkozásokat, ezzel szisztematikusan kockáztatva a gyermekek életét. Az élethez való jog

(Alaptörvény II. cikk) abszolút jog, amely nem korlátozható közérdekre hivatkozással. Egy olyan állami intézkedés, amely halálos kockázatot hordoz, összeegyeztethetetlen ezzel az alapjoggal.” Sérelmezték, hogy a „rendszer kizárólag gyermekekre vonatkozik, akik sem döntési, sem jogérvényesítési képességgel nem rendelkeznek. Felnőttekre nem ír elő hasonló kényszerintézkedést (pl. nincs kötelező katonaság vagy halálbüntetés). Ez a diszkriminatív gyakorlat a gyermekeket feláldozhatóvá teszi a közérdek oltárán, ami az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében rögzített hátrányos megkülönböztetés tilalmának megsértését jelenti.” Állították továbbá, hogy az „Alaptörvény XVI. cikk (2) bekezdése a szülőknek biztosítja a jogot, hogy gyermekeik neveléséről és testi integritásáról döntsenek. A kötelező oltási rendszer azonban megfosztja a szülőket e joguktól, mivel tiltakozásuk ellenére is kényszeríthetik gyermekeiket olyan beavatkozásra, amelyet ők egészségkárosítónak tartanak. Ez a család alkotmányos autonómiájának elvonását jelenti, és egy totalitárius állami logikát tükröz, amely a gyermeket az állam tulajdonának tekinti.”

- [17] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 27. §, illetve 26. § (1) bekezdése szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [18] 3.1. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozók a kúriai végzéssel zárult ügyben felperesek voltak, jogorvoslati lehetőségeiket kimerítették, magánszemélyként indítványozói jogosultsággal rendelkeznek.
- [19] 3.2. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság végzésével szemben nincs helye jogorvoslatnak. Az indítványozók az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben terjesztették elő az alkotmányjogi panaszukat.

- [20] 3.3. Az Abtv. 26. § (1) bekezdésére hivatkozással az indítványozók az Eütv. 57. § (2) bekezdése és 58. §-a Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálatát kérték. Az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerint az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán bekövetkező Alaptörvényben biztosított jog sérelmére lehet hivatkozni. Jelen esetben megállapítható, hogy az Eütv. indítványban megjelölt 57. § (2) bekezdésére, mely a fertőző betegségek kapcsán kötelező védőoltás rendeleti előírására ad felhatalmazást, az alapügyben – a kötelező védőoltás alóli mentesítés iránti kérelem tárgyában hozott határozat mint közigazgatási cselekmény jogszerűségének vizsgálatára indított közigazgatási jogvitában – eljáró bíróság döntésében csak hivatkozik, de nem annak alkalmazásával hozott döntést a megjelölt közigazgatási jogvitában.
- [21] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján jogszabály ellen előterjesztett alkotmányjogi panasz feltétele, hogy a támadott jogszabályt az ügyben folytatott bírósági eljárásban alkalmazzák. Ha ez nem állapítható meg, akkor a panasz visszautasításának van helye. A jelen esetben az Eütv. alkotmányjogi panasszal támadott 57. § (2) bekezdését az ügyben folytatott bírósági eljárásban nem alkalmazták. Ennélfogva az Abtv. 26. § (1) bekezdésére hivatkozással előterjesztett indítvány e vonatkozásban nem felel meg az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti feltételeknek {lásd hasonlóan: 3331/2023. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [38]}.
- [22] 3.4. A határozott kérelem feltételeit az Abtv. 52. § (1b) bekezdésének a)–f) pontjai rögzítik, melyeknek az alkotmányjogi panasz az Eütv. 58. §-át érintően nem felel meg.
- [23] Megállapítható, hogy az indítvány megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó alaptörvényi és törvényi rendelkezéseket; megjelölte az Alkotmánybíróság által vizsgálandó jogszabályi rendelkezést, továbbá az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit; tartalmaz kifejezett kérelmet a támadott jogszabályi rendelkezés megsemmisítésére.
- [24] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjai szerint az alkotmányjogi panasznak meg kell jelölnie az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének a lényegét, illetve egyértelmű indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény indítványban felhívott rendelkezéseivel. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Eütv. 58. §-ával szemben előterjesztett alkotmányjogi panasz e követelménynek nem tesz eleget, mert nem tartalmaz alkotmányossági érvelést magában foglaló egyértelmű indokolást azt érintően, hogy miért tartja az Eütv. 58. §-ának egészét az Alaptörvény indítványban megjelölt egyes rendelkezéseibe ütközőnek.

- [25] Az Eütv. 58. § (1) bekezdése a kötelező védőoltás elhalasztásáról rendelkezik. Ehhez kapcsolódóan a (2) bekezdés, illetve a (2a) bekezdés az elhalasztott kötelező védőoltás pótlását, illetve minderről az egészségügyi államigazgatási szerv írásbeli értesítését teszi kötelezővé. Az Eütv. 58. § (3) bekezdése, illetve (3a) bekezdése szerint az illetékes egészségügyi államigazgatási szervnél meghatározott feltételek esetén kérelmezni lehet a kötelező védőoltás alóli mentesítést, s e kérelemhez csatolni kell a mentesítés indokoltságát alátámasztó, a kezelőorvos által adott szakvéleményt, mely szakvélemény vagy a szakvélemény kiadásának megtagadása közigazgatási perben vitatható. Az Eütv. 58. § (4) bekezdése előírja, hogy a mentesítési eljárás alatt az adott védőoltás elrendelésének vagy a védőoltás igénybevételére vonatkozó kötelezettségre irányuló írásbeli felszólításnak nincs helye, s a mentesítési eljárás alatt a védőoltást korábban elrendelő határozat sem hajtható végre. Az Eütv. 58. § (5)–(6) bekezdése nyilvántartási, illetve értesítési kötelezettséget állapít meg. Az Eütv. 58. § (7) bekezdése előírja, hogy ha a védőoltás igénybevételére köteles személy e kötelezettségének írásbeli felszólításra sem tesz eleget, az egészségügyi államigazgatási szerv a védőoltást elrendeli; az egészségügyi államigazgatási szerv pedig közvetlen járványveszély fennállása esetén – a veszélyhelyzet szerint meghatározott védőoltások köre tekintetében – a határozatot azonnal végrehajthatóvá nyilváníthatja. Az Eütv. 58. § (8) bekezdése a védőoltásról igazolás kiadását teszi kötelezővé. Az Eütv. 58. § (9) bekezdése szerint a védőoltás hatékonyságának megállapítása céljából elrendelhető a beoltott személy orvosi vizsgálata, illetve vizsgálati anyag szolgáltatása. Az Eütv. 58. § (10) bekezdése az állam kártalanítási kötelezettségét állapítja meg a védőoltás adásával összefüggésben. Az Eütv. 58. § (11) bekezdése pedig meghatározza, hogy a (7) bekezdés alkalmazásában mi minősül közvetlen járványveszélynek.
- [26] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem tartalmaz önálló, alkotmányjogilag releváns összefüggést bemutató érvekkel alátámasztott indokolást arra nézve, hogy az Eütv. indítványban támadott 58. §-ának egésze, vagy annak egyes rendelkezései az előbbieken ismertetett, több részkérdésre kiterjedő szabályozással, miért sérti az Alaptörvény indítványban felhívott egyes rendelkezéseit [II. cikk, XV. cikk (2) bekezdése, XVI. cikk (1) és (2) bekezdése]. Ezért az indítvány, az Eütv. 58. §-ának egészét támadó részében nem tesz eleget az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjában foglalt követelménynek, így – az Alkotmánybíróság következetes gyakorlatának megfelelően – „annak elbírálására nincs lehetőség.” {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]}.
- [27] Miután az indítvány egyrészt nem felelt meg az Abtv. 26. § (1) bekezdésében foglaltaknak, másrészt az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjaiban írt

feltételeknek, ezért azt az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2026. április 28.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró